

משה חיים פלח

- 1..... בענין ס"ס לרבי מאיר
 5..... בענין ס"ס במקום רוב רצון (ב)
 7..... בסוגיא דסיטראי
 9..... בגדרי דין רוב (ג)

בענין ס"ס לרבי מאיר

(חולין ע"ז ז) אהא דמצברת שהפילה שליא
 יאכילנה לכלזים מאי טעמא אמר רב
 חיקא זריה דרב אחי רוב זכמות יולדות
 דזר הקדוש צצכורה ומיעוט זכמות
 דזר שאינו קדוש צצכורה ומאי ניהו
 נדמה וכל היולדות יולדות מחלה זכרים
 ומחלה נקבות סמוך מיעוטא דנדמה
 למחלה דנקבות והוו לכו זכרים
 מיעוטא, ופירש רש"י שם וז"ל הלכך ולד
 זה ספק זכר ספק נקבה ונקבה לא
 קדשה ואת"ל זכר הוא שמה נדמה הוא
 עכ"ל, ומשמע דמדין ספק ספיקא הוא,
 אלמא דספק שאינו שקול מלטרף לספק
 ספיקא.

אמר רבי אלעזר האומר פתח פתוח
 מלאתי נאמן לאוסרה עליו ואמאי
 ספק ספיקא הוא ספק תחתיו ספק לאו
 תחתיו ואת"ל תחתיו ספק זאונס ספק
 זרלון לא לריכא זאשת כהן ואצט"א
 זאשת ישראל וכגון דקביל זה אצוב
 קידושין פחותה מצת ג' שנים ויום אחד,
 והקשו תוס' דזפתותה מצת ג' נמי
 נוקמה אחזקת היתר ונימא דנאנסה
 ות' דאיכא רוב רלון, והקשו דא"כ
 היאך שרינן צספק ספיקא והא ספק
 אונס כמאן דליתיה דמי, ומצואר דזברי
 תוס' דספק שאינו שקול אינו מלטרף
 לספק ספיקא.

ותירץ הש"ס דכתס לאו זתורת ספק
 ספיקא אחינון עלה אלא מדין

ויצוין צש"ס (ש"א פ"ה) דתמה מהא
 דאמרינן צפרק צבהמ המקשה

אך העירו דצירושלמי ציצמות (שם סה"ג ע"פ ג"י האחרו') איתא היו שם זכרים מאכילין שהן שני ספיקות ספק זכר ספק נקיבה ספק צן קיימא ספק לאו צן קיימא וספק דצריהן להקל^א, נקיבות אינן מאכילות שהוא ספק אחד ספק זכר ספק נקבה וספק מדצר תורה להחמיר, ומשמע להדיא לכאורה דהוי מדין ספק ספיקא ולא מדין רוב וימה דבוכיח הש"ס מסוגיא דגדה (נ"ג ז) דמודה רבי מאיר בספק ספיקא, דחו האחרו' ע"פ המצואר צר"ן שם דהתם אחד הספיקות אינו שקול אלא איכא רוב לעבר, אלא דרבי מאיר חייש למיעוטא ולא מטער צד רובא, אך כיון דמלטרף אידך ספק הו"ל מיעוטא דמיעוטא, ולמיעוטא למיעוטא לא חייש אף רבי מאיר כדאיתא בכ"ד (יצמות קיט ז, ע"ז לד ז) ויעוין עוד צראש יוסף צפ"ק דחולין (יז א ד"ה והנה כל זה).

אולם יש לעיין לפ"ז צשיטת הירושלמי, דלכאורה דצדרי הירושלמי אלו מצואר דספק שאינו שקול מלטרף לספק

רוב ממש, כיון דזכרים ואינו נדמה הו"ל מיעוט גמור נגד מחלה נקבות ומיעוט נדמה ולרוב ודאי מלטרף, וכן משמעות לישנא דגמ' שם הווי להו זכרים מיעוטא.

וכתב הש"ס להוכיח כן, דהא ציצמות (סו א) איתא הניח צנים והניחה מעוצרת עצדי מלוג אוכלים כדרך שהיא אוכלת עצדי לאן ברזל לא יאכלו מפני חלקו של עוצר שהעוצר פוסל ואינו מאכיל דצרי ר' יוסי ר"ש צן יוחי אומר זכרים יאכלו כולן נקבות לא יאכלו שמה ימלא עוצר זכר ואין לצנות במקום הצן כלום, ואמר' (שם ע"ג) דהכא צחוששין למיעוטא קמיפלגי, והתם ליכא למימר דהוי מדין ספק ספיקא, דהרי צגדה (נ"ג ז) משמע דמודה רבי מאיר לדיון ספק ספיקא אע"ג דחייש למיעוטא, אלא ע"כ כדצרי תוס' דאי מדין ספק ספיקא כל דאינו ספק השקול אינו מלטרף ול"ש למיתי עלה אלא מדין רובא, ולהכי תלי צפלוגתא דחוששין למיעוטא יעו"ש.

* **לכאורה** מהך לישנא דספק דצריהן להקל היה משמע צשיטת הרמב"ם דספיקא דאורייתא לחומרא מדרבנן, והא דספק ספיקא שרי אינו אלא משום דספיקא דרבנן לקולא וכדכתבו האחרו', ואי היה ספק דצריהם להחמיר ממילא אף ספק ספיקא היה אסור מדין ספק דרבנן לחומרא, והאחרו' הגיחו ומחקו תיבות אלו מד' הירושלמי.

רוצא חי כל הנשאת בתולה יש לה קול כי אתו עדים מאי הוי הכך סהדי שקרי נינהו אלא אמר רבינא רוצ הנשאת בתולה יש לה קול וזו הוהיל ואין לה קול איתרע לה רוצא, ומצואר דחי אמרינן דכל הנשאת בתולה יש לה קול לא חשיב ספק כלל ואף עדים לא מהני, וי"ל דעד"ז סצירא ליה להירושלמי דכך סצרא דאנוסה יש לה קול מהניא לסלק הספק לגמרי ותו לא מצטרף לספק ספיקא [ואף אי נימא דל"ח חנן סהדי גמור כנגד עדים, עכ"פ עדיף טפי מרוצ ולא חשיב ספק כלל, ויעוין צדק הבית להרא"ה (צ"ח ע"ה) כי אמרינן רוצ מצויין אלל שחיטה מומחין הן לאו דוקא רוצ ולאפוקי מיעוט דהא לא אפשר דאם כן לא סגיח לן צהכי דאיכא לאיסורא מיעוטא דאין מומחין וחזקה דאיסורא דצהמה ואיכא להיתירא רוצא דמצויין מומחין וכהאי גוונא דאיכא צחד טעמא מיעוטא וחזקה וצחידך איכא רוצא אמרינן צהדיא ציצמות דהוי כפלגא ופלגא כ"י אלא ודחי הא לא אתיא כפשטא ולא דוקא רוצ אלא כל המצויין קאמרינן שאין לך מצוי אלל שחיטה לעולם אלא מומחה ואפילו מיעוט ליכא והאי דנקט רוצ אשגרת לישן הוא צגמרא, וטעמא דמילתא דכל המצויין

ספיקא, ואילו מדצרי הירושלמי צסוגין מצואר לכאורה כדצרי תוס' דספק שאינו שקול אינו מצטרף לספק ספיקא, דאמרינן התם אמר רבי אילא צשם ר' אלעזר מצא הפתח פתוח אסור לקיימה משום ספק סוטה וחש לומר שמה אנוסה היא קול יולא לאנוסה ואפי' תחוש לה משום אנוסה לא ספק אחד ספק אנוסה ספק פתוחה מדצרי תורה להחמיר אמר רבי יוסי ואפילו תחוש לה משום אנוסה שתי ספיקות ספק אנוסה ספק פתוחה ספק משנתארכה ספק עד שלא תארכם שתי ספיקות מדצרי תורה להקל, ויעוין צתוס' הרא"ש צסוגין דהציא דצרי הירושלמי וציאר וז"ל ופירושו ולהכי צריך לומר אנוסה יש לה קול דחי חיישת לאנוסה הוי ספק ספיקא ולא מתסרא, אלא אנוסה יש לה קול וליכא אלא חדא ספיקא.

ונראה לכאורה מדצרי הירושלמי, דהא דאמרינן דאנוסה יש לה קול לא חשיב רוצ גרידא, אלא הכ סצרא מסלקת הספק לגמרי, ויעוין לקמן (ע"ה) כיון דרוצ נשים צתולות נישאות כי לא אתו עדים מאי הוי אמר רבינא משום דאיכא למימר רוצ נשים צתולות נישאות ומיעוט אלמנות וכל הנשאת בתולה יש לה קול וזו הוהיל ואין לה קול איתרע לה

אלל שחיטה סומכין אנו לומר שהן מומחין לפי שדצר מפורסם הוא בישראל ואפילו אלל עמי הארץ שהנבלה אסורה וכן אצר מן החי ואין תקנה בזה אלל בשחיטה, הילכך אין אדם מישראל נזקק לשחוט לעולם אלל אם כן יודע הלכות שחיטה עכ"ל ויעוין משנ"ת בזה בחולין, ויעוין עוד ברש"א (קידושין כ ז) שכתב

וז"ל מסתברא דמיטועא מקדשי וחדר מסבלי דקא אמרינן דחוששין דוקא ביש שם מיטוע שושין כן זרגילות, אלל היכא דלעתים מקדשין במקרה ואח"כ מסבלין אפי' מיטוע לא מיקרי כו' יעוין שם עוד, ויעוין עוד ברש"א (יבמות קיט ב) גבי מיטוע שאינן מתעצרות ואכמ"ל.

בענין ס"ס במקום רוב רצון (ב)

דאיכא למימר רוב נשים בתולות נישאות ומיעוט אלמנות כו' רוב הנשאת בתולה יש לה קול וזו הוהיל ואין לה קול איתרע לה רובא, ויעוין בתוס' שם דתמכו דלקמן (כה א) תנן אלו נאמנים להעיד בגודלן מה שראו בקטנותן זכורני בפלונית שילאה בהיומא וראשה פרוע ואמר' בגמ' דטעמא משום דרוב נשים בתולות נישאות וגילוי מילתא בעלמא הוא והשתא היכי מיירי אס' יש לה קול אי"ל עדות כלל לרצ' דניזיל בתר רובא ואי אין לה קול א"כ איתרע לה רובא וניצעי שני עדים כשרים, ותירצו תוס' וז"ל ויש לומר דרוב נשים בתולות נישאות עדיף מרוב נשים הנישאות בתולות יש לה קול וכי אין לה קול לא יתרע כל כך רוב דבתולות נישאות שלא יועיל עדות דראה בקוטנו ואחר עמו עכ"ל, וכ"ה בתוס' (צ"ב צ"ג).

וביאור צזה בחידושי ר' ראובן (צ"ב ס"י כ"י) די"ל דדין רוב לא שייך אלא בגוונא דכרוב מורה על עלם הדבר, אך הכא הרי הכ' רובא דרוב הנשאת בתולה יש לה קול אינו מורה דהך איתתא אינה

אמר רבי אלעזר האומר פתח פתח מלאתי נאמן לאוסרה עליו ואמאי ספק ספיקא הוא ספק תחתיו ספק לאו תחתיו ואת"ל תחתיו ספק באונס ספק צרזון לא לריכא באשת כהן ואצט"א באשת ישראל וכגון דקציל צה אצוב קידושין פחותה מצת ג' שנים ויום אחד, והקשו תוס' דצפחותה מצת ג' נמי נוקמה אחזקת היתר ונימא דנאנסה ותי' דאיכא רוב רצון, והקשו דא"כ היאך שרינן בצפק ספיקא והא ספק אונס כמאן דליתיה דמי, ותירצו דהך רוב רצון לא הוי רוב גמור ואינו אלא מדרבנן, ולהכי מלטרף לס"ס, ולריך ציחור גדר הדברים, דכיון דמדרבנן לא הוי רוב, היאך מלטרף לספק ספיקא, ויעוין משנ"ת לעיל.

והנה צעיקר מש"כ תוס' דהך רוב רצון לא הוי רוב גמור ואינו אלא מדרבנן, לריך ציחור גדר הדברים צמאי גרע הך רוב, ונאמרו צזה כמה דרכים.

והנה לקמן צרפ"צ (טז א) פרכי' כיון דרוב נשים בתולות נישאות כי לא אתו עדים מאי הוי אמר רבינא משום

הנמלא צלד העיסה, והתם ל"ש דרך זן
וע"כ דשיעת התום' דדין רוב הוי אף
בגוונא דאין הרוב מורה על עלם הדבר.

[ויצוין בתום' (יבמות פ ז ד"ה עד)

ובחידושי הגרע"א שם ציאר
דצריהם, דאף אי בעלמא לא אזלינן בתר
חזקה דהשתא, וחזקה דשעת מליאתן
אינה אלא לחומרא דתרומה וקדשים
כשיעת התום', מ"מ היינו דוקא בגוונא
דודאי לא היה מעיקרא כן והספק
אימתי נשתנה, אך בגוונא דמספקא לן
דילמא מעיקרא היה כן, בזה אזלינן
בתר השתא מדין חזקה דמעיקרא, וכגון
בגוונא דהשתא הוי סריס וספק אי נולד
סריס, אמרינן דנולד סריס, משום דאי
נימא דנולד צריא ע"כ דנשתנה אח"כ
והוי נגד חזקה דמעיקרא, וכתב צה"ר
ראובן שם לדמות להא דמצואר בתום'
בסוגין דשייך דין רוב אף בגוונא דאין
הרוב מורה על עלם הדבר, אלא דבעינן
דלא יהא סתירה להרוב, וה"נ התם
בעינן דלא תהא סתירה לחזקה
דמעיקרא].

בתולה, אלא דכיון דלית לה קלא אם
איתא דהויא בתולה הוי סתירה לרוב,
ובכה"ג לא נאמר דין הכרעת רוב, אלא
דמ"מ מהני לסתור ולגרע אידך רוב.

ויצוין שם דעמד דלפ"ז היתה
מתיישבת נמי קושית התום'
בסוגין, דכיון דאיכא רוב רלון היאך
מלטרף הך רוב לספק ספיקא, דהרי
הכא נמי ליכא רוב רלון, אלא דרוב אונם
אית ליה קול, והכא כיון דליכא קול אי
נימא דהוי באונם הוי סתירה לרוב, אך
אין הרוב מורה בעלם דהוי צרלון,
ובכה"ג אין הרוב פוסק את עלם
הספק, אלא מהני רק לגרע את חזקת
ההיתר, וא"כ אכתי ראוי להלטרף
לספק ספיקא.

אלא דנקט שם דלא זוהי כוונת התום'
בסוגין, דנקטו בלשונם הוי ליה
רלון רוצא ומיעוט אונם ורוצא וחזקה
רוצא עדיף, ומשמע דחשיב רוב ממש,
ואין זה רק רוב המגרע את החזקה
[וכמו"כ כתב שם דאין לומר בכוונת
תום' דמהאי טעמא הך דין רוב אינו
אלא מדרבנן, דהרי דימו תום' לתינוק

בסוגיא דסיטראי

לכמה מילי חשיב כגזוי, ויתבאר עוד
להלן.

אולם הרמב"ן (ג"כ סו) כתב על קושית
התוס' דלאו קושיא היא, דאיכו
נאמן לומר על מה שהוא תפוס סטראי
נינהו, ואין נאמנותו על מנה שזשטר
אלא על מה שפרע לו שהוא אומר
סטראי נינהו ואף על גב דממילא מהני
ליה מגו לגבות צו מנה שזשטר עכ"ל,
והיינו דעיקר הנידון הכא על כך מנה
שפרעו, וצזכ הוי להחזיק ולא להוליא.

ויש לעיין צמאי פליגי התוס'
והרמב"ן, ואמאי לא ניחא לכו
לתוס' צסצרת הרמב"ן, וכן אמאי לא
ניחא להרמב"ן צסצרת התוס' [וצזכ
י"ל דס"ל דשטר לאו כגזוי דמי הוא
כלל].

ונראה לדון דפליגי הרמב"ן ותוס'
צגדר דינא דמיגו להוליא לא
אמרינן, דדעת התוס' דיסוד הדין הוא
משום דמיגו לא אליס לאפוקי ממונא
[דסצרת דמא לי לשקר לא אלימא מרוב
דלא מהני לאפוקי ממונא] ולהכי נקטו

אבימי צריה דרצי אצכו הוו מסקי
ציה חזוי צי חוזאי שדרינהו ציד
חמא צריה דרצה צר אצכו אזל פרעינהו
אמר לכו הצו לי שטרא אמרו ליה
סיטראי נינהו אתא לקמיה דרצי אצכו
א"ל אית לך סהדי דפרעתינהו אמר ליה
לא אמר ליה מיגו דיכולין לומר לא היו
דצרים מעולם יכולין נמי למימר
סיטראי נינהו, והנה צפשוטו מצואר
צסוגין דמהני מיגו להוליא, והנה
התוס' לעיל צפ"ק (ט) נסתפקו צזכ אי
אמרינן מיגו להוליא, וצכ"ד (צ"מ צא, צ"כ
צז) נקטו התוס' דמיגו להוליא לא
אמרינן וכ"ד כמה ראשונים, ותמהו
הראשונים מסוגין.

והתוס' (צ"כ צז) תירלו דשאני הכא
דאיכא שטרא, וציאר הרשב"א
צתשו' (מיוחסות סי' ק) דטעמא דמילתא
משום דשטרא מוחזק הוא וכאילו ממון
הכתוב צו מוחזק ציד המלוה ואוקומי
ממונא הוא עכ"ל, וכן ציאר הקצ"ח
צכמה דוכתי (סי"ב סק"א ועוד) דסצירא
לכו לתוס' דאף דקי"ל (סוטה כה צ) דשטר
העומד ליגבות לאו כגזוי דמי, מ"מ

מיגו, וכיון דאיכא צזה דין מיגו מהימן לגמרי, ואף דממילא מהני אף להוליא ולגבות המנה שצטער, דהרי עיקר המיגו לא אתי לאפוקי ממונא אלא לאחזוקי ממונא.

ונראה דצזה יש לצאר גם לאידך גיסא, אמאי לא ניחא ליה להרמזין

בשינויא דהתוס', דלהרמזין דיסוד הדין דכל ענין המיגו אינו אלא להחזיק ולא להוליא, יש לומר דאף במקום שטר הוא, דאף אי אמרינן דשטר כגזוי דמי במקלת, ולא אלימא מוחזקותיה דאידך, מ"מ סו"ס כיון דמחסר גוזיינא הרי הנידון לענין להוליא ולא לענין להחזיק, וכל די המיגו אינו אלא להחזיק, ורק לדעת התוס' דיסוד הדין דמיגו לא אלימא לאפוקי מחזקת ממון, צזה איכא למימר דצמקום שטר כיון דהוי כגזוי קלת, לא אלימא מוחזקותיה דאידך, ושפיר מהני המיגו ואף דהוי להוליא [שו"ר בן צחי' הגרנ"פ (צ"צ שס א' קנא)].

דאף דהכא שורש הנידון הוא לענין הך מנה אחר דפרעיה, וצזה הוי להחזיק, אך כיון דמ"מ דללד דהך טענה דטעין ע"י המיגו שקר היא כצר נפרע החוב ואין צכחו לחזור ולגבותו, לא מלינן לאפוקי ממונא, דהרי לריכין למיסמך על מיגו לענין לאפוקי ממונא.

אך צדעת הרמזין יש לומר דסבירא ליה דיסוד דינא דמיגו להוליא לא אמרינן, אינו משום דמיגו לא אלימא לאפוקי ממונא, אלא כדציאר הגרנ"פ צפרק שנים אוחזין (א' כג) דכן הוא המידה דמיגו לא מהני אלא למחזיק את הממון לענין דלא נוכל להוליא מידו אך לא מהני להוליא מיד אחר, וכן ציאר צשי' ר' שמואל (צ"מ שס סק"ד) יעוין שס [ויעוין משנ"ת צפרק חזקת הצתיס].

ונראה דלדרך זו אזלינן צתר שורש הנידון, והכא צטענה דסיעראי ניבהו, כיון דעלם הנידון הוי על הך ממון, וצזה הוי להחזיק, איכא צזה דין

בגדרי דין רוב (ג)

נתבאר דדין רובא דליתיה קמן אינו אלא בגוונא דאיכא רוב גופין, אך כל היכא דהוי רוב בטבע וצמנהג העולם, אך ליכא רוב גופין, ליכא צזה דין רוב, וכדמלינו בדוכתי עוצא דספק שאינו שקול אלא שכיח עפי לחד גיסא אין דינו כרוב ולא עדיף מחזקה, ומ"מ הוי כפלגא ופלגא, ולריך ציחור יסוד הדין צזה.

והנה בדוכתי עוצא נקטינן לשון חזקה כגון חזקה אין האשה מעיזה פניה בפני בעלה חזקה אין אדם פורע תוך זמנו חזקה אין אדם עורח בסעודה ומפסידה חזקה אין העדים חותמין על השטר אלא אם כן נעשה בגדול ובדוכתי עוצא, ויש מהאחרו דנקטו דהנך חזקות היינו כדין רובא דליתיה קמן [ול"ב אמאי נקטינן לישנא דחזקה ויל"ד ויעוין בשערי ישר (ש"ג פ"ג) ונת' צמקו"א ואכמ"ל].

אולם יש לעיין צזה, דהנה הריטצ"א לעיל (ג ב) כתב דכל דדק לסכין קודם שחיטה אין לריך לצודקו אחר

שחיטה ואפילו איתיה קמן דסמכין אחזקה וז"ל ומכאן דקדקו קלת רבותי ז"ל דציראל כשר כל שצדק סכינו לכתחלה אינו לריך לצדקו לאחר שחיטה ואפילו איתיה לסכין קמן, דצחזקתיה מוקמינן ליה כל שלא נמלאת פגומה, דהא הכא לא הולרך לומר יצדוק סכינו אחריו אלא צשלא צדק סכין ונתן לו אצל צצדק סכין ונתן לו לא הוזכר כלל, וצירושלמי איתא דרבי זירא זריק ליה לאחר שחיטה, וכן נראה עיקר עכ"ל, וצפ"ק דפסחים (ד ה) צעו מיניה מרב נחמן צר ילחק המשכיר צית לחצירו צארצעה עשר חזקתו צדוק או אין חזקתו צדוק, למאי נפקא מינה לישיליה דליתיה להאי דלשיליה לאערוחי להאי מאי כו', ויעוין צחידושי הריטצ"א שם שכתב וז"ל יש למדין מכאן שאין סומכין על החזקות כל היכא דאפשר למידע קושטא, כגון ראה אחד ששחט או צדיקת סכין לאחר שחיטה, וכתב הרי"ע ז"ל ולדברינו שכתבנו שם צס"ד דסמכין אחזקה י"ל שאין כל החזקות שוות, וכן האמת עכ"ל, ועיקר היסוד דאין כל

מועט לרוז מרובה, וכל עפי ממחלה היו
צכלל הלכתא דרוז (ויעוין בשערי ישר ש"ג
פ"ג ופ"ג).

והנה הרי"ף (פ"ג דכתובות ט א מדפיו)
בוכיה דצתרי ותרי צחד גצרא
בגזלנותא לא מוקמינן אחזקה מהא
דאמרינן (שם כא) גצי שנים שהיו חתומין
על השער וצאו שנים ואמרו כתב ידם
הוא זה אצל אנוסים היו קטנים היו כו'
דאם היה כתב ידם יולא ממקום אחר
הוי תרי ותרי ולא מגצינן ציה, ותמכו
הראשונים דהתם ל"ש לאוקמי אחזקה,
והרמב"ן צמלחמות שם צסו"ד כתב
לצאר ראיית הרי"ף וז"ל אפשר שהציא
ראייה דלא אזלינן צתר חזקה צתרי ותרי
דהתם נמי איכא חזקה שאין העדים
חותמין על השער אלא"כ נעשה צגדול
עכ"ל, והנה האחרו' נקטו דכוונת
הרמב"ן דיסוד הנידון האם מהני
הכרעות צתרי ותרי, ונקט הרמב"ן דאין
לחלק צין הכרעה דחזקה לשאר הכרעות
דבוכחה מסצרא [ודלא כדלידדו האחרו'
דבוכחה מסצרא ודאי לא מהניא צתרי
ותרי דאמרינן צזה תרי כמאה אלא רק
חזקה איכא מ"ד דמהניא].

אולם יעוין צחידושי הרמב"ן (שם כא ז)
דנמי ציאר כן כוונת הרי"ף,

החזקות שוות, מצואר עוד צדצרי
הריעצ"א צכמה דוכתי (יצמות קיב א, קיד
ב, קידושין סד ז).

והתוס' צכתובות (ט ז) הקשו אמאי
האומר פתח פתח מלאתי
מהימן להפסידה כתובתה ליהמנה
צמיגו דאי צעיא אמרה מוכת עץ אני
תחתך, ותיירלו דהוי מיגו צמקום חזקה
דאין אדם עורח צסעודה ומפסידה,
והקשו דהא צעיא דלא איפשיעא היא
צסוגין אי אמרינן מיגו צמקום חזקה,
ותירלו דשמא חזקה דהכא עדיפא.

ובפ"ב דכתובות (יה ז) פליגי ר"מ
וחכמים צעדים שאמרו כתב
ידינו הוא זה אצל אנוסים היינו אי
מהימני, ואמרי' בגמ' דאיכא חזקה
דאין העדים חותמין על השער אלא"כ
נעשה צגדול כו' ותמכו תוס' שם דהא
הוי צעיא דלא איפשיעא צסוגין אי
אמרינן מיגו צמקום חזקה, והרש"א
שם תי' דלא כל החזקות שוות יעו"ש, וכן
הוא צרמב"ן וצריעצ"א (קידושין סד ז)
ויעוין צרשצ"א (שם סד א).

ולכאורה אי נימא דהכך חזקות הוו
מדין רוצא דליתיה קמן
לכאורה לא שייכי צזה חילוקי דרגות,
דצפשוטו צדין רוצ ליכא חילוק צין רוצ

חזקה בעלמא מפקינן ממונא והלא אף
 צתר רוצא לא אזלינן צממונא כ"ש צתר
 חזקה והכי מוכחא שמעתא צפ' המוכר
 פירות דלא אזלינן צממונא צתר חזקה
 ולא צתר רוצא וה"נ כיון דאיכא סהדי
 דפסלי ליה ליכא אלא חזקה גריעא
 בעלמא עכ"ל, והנה צפרק המוכר
 פירות שם (צ"צ נ"ג א) איתא לימא כתנאי
 שור שביה רועה ונמלא שור הרוג צלדו
 אף על פי שזה מנוגח וזה מועד ליגח זה
 מנושך וזה מועד לישוך אין אומרים
 צידוע שזה נגחו וזה נשכו רצי אחא
 אומר גמל האוחר צין בגמלים ונמלא
 גמל הרוג צלדו צידוע שזה הרגו סצרוה
 דרוצא וחזקה כי הדדי נינהו לימא רב
 דאמר כר' אחא ושמואל דאמר כתנא
 קמא אמר לך רב תנא דאמרי אפילו
 לתנא קמא עד כאן לא קאמר תנא קמא
 התם אלא דלא אזלינן צתר חזקה אצל
 צתר רוצא אזלינן ושמואל אמר לך תנא
 דאמרי אפילו לר' אחא עד כאן לא קאמר
 ר' אחא התם אלא דאזלינן צתר חזקה
 דבוא גופיה מוחזק אצל צתר רוצא לא
 אזלינן, הרי דהתם מיירי צחקת ג'
 פעמים וצחקת דגמל האוחר, ודימה
 הרמב"ן דכשם דלא מהניא הכן חזקה
 להוציא ממון, ה"נ לא מהניא חזקה

וסיים וז"ל ולא ראייה מעלייתא היא
 שאין אומרים צחקת זו דומה לזו
 דהביא לאו חזקה מעלייתא היא דימא
 אוקמינהו אחזקתייהו צמקום עדים
 ועוד דלרבנן לאו חזקה היא כלל כו'
 עכ"ל, ומשמע דכל הנידון אינו אלא
 צחקת, אלא דדימה הרי"ף הכן חזקות,
 והרמב"ן השיג רק דאין כל החזקות
 שוות וכתבואר צדצרי הראשונים
 הני"ן].

ולכאורה נראה מדצרי הרמב"ן
 דחזקה דאין העדים חותמין
 על השטר אלא אם כן נעשה בגדול
 יסודה כדן חזקה דמעיקרא, אלא דמ"מ
 איכא חילוקי דרגות צין החזקות, וכעין
 המצואר צדצרי הרמב"ן צקידושין (סד)
 (ג).

וכן נראה מדצרי הריעב"א הני"ל,
 דדימה דין משכיר צית לחצירו
 צי"ד דחזקתו צדוק לדין צדק סכין
 דהויא חזקה דמעיקרא דעלמא.

ויצוין עוד צדצרי הרמב"ן צמלחמות
 שם (צריש דצריי) שכתב וז"ל אף
 על גב דאיכא לאוקמייה חזקה חזקה
 דממונא עדיפא דא"נ שקולין נינהו לא
 עבדינן עובדא לאפוקי ממונא מחזקת
 מאריה והיאך תעלה על דעתך דמשום

ולכאורה היה נראה מכל זה, דיסוד כל
הנך חזקות דאמרין בכל

דוכתי, הוי מפרשת חזקה, ומעתה יש
לומר דכמו כן הו' דאשכחנא צכ"ד
דאיכא דין הכרעה לספק שאינו שקול,
ומ"מ לית ליה דין רוב ולא עדיף מחזקה,
נמי יסוד הדין מפרשת חזקה, ולהכי
כרי הו' שקול כחזקה, והא דצכל רובא
דעלמא לא איתין עלה מכח הכך דין חזקה
[דהא צכל רוב נמי אין הספק שקול]
היינו כמבואר בדברי הגמ' בפרק
המוכר פירות הנ"ל דדילמא עד כאן לא
קאמר ר' אחא התם [לאפוקי ממונא]
אלא דאזלינן בתר חזקה דהו' גופיה
מוחזק אבל בתר רובא לא אזלינן,
ומבואר דאיכא מעלה בחזקה על רוב
משום דהחזקה הו' צדצר עלמו, ואילו
רוב אינו אלא מכח רובא דעלמא. וגדר
הך דין חזקה יתבאר להלן צס"ד.

דמעיקרא להוליא ממון, וחזינן דנקט
דיסוד כולן אחד הו' מדין חזקה.

ובס' יחוסי תנאים ואמוראים (לרבינו
יהודה צ"ר קלונימוס, ע' הייא צר רב)
כתב וז"ל כל שעה ששילשה צוסתות
הו' חזקה כשאר דצרים דצתלתא זימני
הו' חזקה לדצרי הכל, ואע"ג דחזקה
נמי דאורייתא כדאיתא צהכל שוחטין י)
צ דהתייא דלא כרצ אחא צר יעקב ולא
אדחי קרא דמייתי ר' שמואל צר נחמני
מההיא מנא הא מילתא דאמור רצנן
דאזלינן בתר חזקה, וסמכינן נמי
וקיימא לן כרצ הונא דאמר (חולין ע א)
צבמה צחייב צחזקת איסור עומדת
נשחטה צחזקת היתר עומדת, וקיימא לן
נמי דסוקלין ושורפין על החזקות
כדאיתא צפרק י' יוחסין (פ א) כו' עכ"ל
ומבואר להדיא דיסוד כל החזקות אחד
הו'.